

Geachte Kamerlid,

Namens de 340.000 leden van de Seniorencoalitie maken wij als Seniorencoalitie ons zorgen over de toekomst van de zorg voor ouderen. Wij ondersteunen graag uw voorbereiding op het debat over de begroting VWS voor 2026 in de week van 2 maart. Hierbij (1) vragen wij om een integrale visie op zorg voor ouderen naar aanleiding van onder andere de plannen van het nieuwe kabinet en (2) doen wij een suggestie voor een preventiemaatregel die dringend aandacht behoeft: vaccinatie bij ouderen

Geplande bezuinigingen vragen op Integrale visie Kabinet over zorg voor ouderen

Er komt de komende jaren veel tegelijk op ons af. Dankzij de bevindingen en aanbevelingen van de Staatscommissie Demografische Ontwikkelingen 2050 weten we dat de dubbele vergrijzing vraagt om snelle keuzes over zorg, woningen en voorzieningen. In het Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg (HLO) zijn een aantal van die keuzes al in samenhang gemaakt. Maar dankzij de plannen van het nieuwe kabinet komt hier nog een hoop nieuwe beleidskeuzes bij die direct ingrijpen in het dagelijks leven van ouderen. Denk aan het eigen risico, het afschaffen van de [aftrek specifieke zorgkosten](#), het wegnemen van huishoudelijke hulp uit de Wmo en een eigen bijdrage voor wijkverpleging. Ook roept het noemen van een nieuw bestuurlijk akkoord in de Wlz in de financiële bijlage bij het coalitieakkoord vragen op. Ons is onduidelijk hoe dit zich verhoudt tot reeds gesloten akkoorden, terwijl de structurele besparing van 990 miljoen die wordt ingeboekt een groot risico op verschraling meebrengt. Teleurstellend is bovendien dat de resterende €470 miljoen uit de enveloppe ouderenzorg niet aan ouderenzorg wordt besteed; juist deze middelen waren geschikt geweest om zorgzame buurten en gemeenschapsontwikkeling duurzaam te versterken, in plaats van vooral met tijdelijke gelden – waar wij overigens wel positief over zijn.

Juist vanwege al deze verschillende ontwikkelingen is samenhang nodig: wat is het totaalbeeld, welke richting kiest het kabinet, en hoe worden effecten op toegankelijkheid, betaalbaarheid en kwaliteit geborgd? Wij vragen u daarom de minister te verzoeken om een integrale visie die deze ontwikkelingen bij elkaar brengt tot één samenhangend ouderenbeleid, met oog voor kwetsbare ouderen. Daarbij is het essentieel dat beleid niet óver ouderen wordt gemaakt, maar mét ouderen. Betrek ouderenorganisaties dus structureel bij de uitwerking, juist omdat van ouderen een grotere rol wordt verwacht in de zorgzame buurten. Zij zijn immers oppasoma's en opa's, doen vrijwilligerswerk in de buurthuizen of verpleeghuizen en richten samen zorgcirkels op.

Gebrek aan voortgang op vaccinatiebeleid voor ouderen,

Het coalitieakkoord zet terecht in op gezondheid door een sterke focus op preventie, en de Seniorencoalitie ziet veel kansen als het gaat om preventie bij ouderen. Dit voorkomt hoge zorgkosten in eerste en tweede lijn en onnodige druk op mantelzorgers. Helaas is er een gebrek aan voortgang en eenduidigheid in het vaccinatiebeleid voor ouderen. Zo adviseerde de Gezondheidsraad al in december 2024 positief over het gebruik van vernieuwde griepvaccins voor mensen van 60 jaar en ouder, vanwege betere bescherming en een verminderd risico op complicaties zoals hart- en longaandoeningen. In meerdere landen worden deze vaccins al breed ingezet met aantoonbare reductie van ziekenhuisopnames en sterfte, maar implementatie in Nederland blijft vooralsnog uit. Ook is er de RS-virus-vaccinatie bij volwassenen. Ondanks

goedkeuring door het Europees Geneesmiddelenbureau (EMA), en het feit dat de Gezondheidsraad vaccinatie overweegt voor 75-plussers en risicogroepen tussen 60 en 75 jaar, concludeert het Zorginstituut dat het bewijs voor opname in het basispakket nog onvoldoende is.

Voor gordelroos is er nu wél een concrete stap: mensen die 60 worden, krijgen straks een uitnodiging voor vaccinatie. Dat is een belangrijke stap, maar tegelijkertijd maken wij ons zorgen over kwetsbare ouderen die buiten de boot vallen. Ondanks een positief advies van de Gezondheidsraad in 2019 en een Kamermotie uit 2020 komt wie nu al 60-plus is niet in aanmerking. Op een zeer beperkte groepsuitzondering na moeten zij het vaccin met de totale kosten van ongeveer 400 euro zelf betalen. Dit vinden wij niet fair, zeker aangezien in het Verenigd Koninkrijk, Duitsland, Frankrijk, Italië, Zwitserland, Spanje, Portugal, Luxemburg en Griekenland vaccinatie wel wordt vergoed of op korte termijn programmatisch aangeboden. Juist voor 60-plussers is de ziektelast groot en voor kwetsbare ouderen kunnen de kosten een grote drempel zijn. Dan telt niet alleen medische kwetsbaarheid maar ook economische kwetsbaarheid: de mensen met de kleinste portemonnee houden het minste toegang tot preventie. Dit is zorgelijk omdat een gordelroosinfectie kan leiden tot langdurige zenuwpijn, oogproblemen en andere ernstige complicaties, met grote impact op kwaliteit van leven bij ouderen. Ook legt het een flinke druk op de zorg: naar schatting zijn er jaarlijks 94.000 huisartsbezoeken en 500 ziekenhuisopnames door gordelroos.

Al met al vragen wij u de minister op te roepen preventie structureel te positioneren als investering in gezonde veroudering en beheersing van zorgdruk en:

1. Het gordelroosvaccin ook beschikbaar te maken voor kwetsbare groepen boven de 60+: onderzoek bijvoorbeeld een inhaalslag of maatwerkregeling voor ouderen met hoog risico en lage draagkracht, zodat preventie niet afhankelijk wordt van inkomen.
2. De versnelling van de introductie van vernieuwde griepvaccins voor ouderen te bevorderen, volgens het advies van de Gezondheidsraad.
3. Te zorgen voor tijdige duidelijkheid over RS-virus-vaccinaties bij ouderen, met oog voor internationale ervaringen en maatschappelijke gezondheidswinst.
4. En eerder in deze brief: te verzoeken om een integrale visie die deze ontwikkelingen bij elkaar brengt tot één samenhangend ouderenbeleid, met oog voor kwetsbare ouderen. Daarbij is het essentieel dat beleid niet óver ouderen wordt gemaakt, maar mét ouderen

Wij hopen dat u deze aandachtspunten wilt meenemen in het debat over de begroting VWS 2026 en blijven graag beschikbaar voor een nadere toelichting. Ook kunnen wij meedenken rondom een mogelijk amendement als het gaat om financiering voor de gordelroosvaccinaties.

Met vriendelijke groet,

Namens de Seniorencoalitie,

De Seniorencoalitie is het samenwerkingsverband tussen ANBO-PCOB, Koepel Gepensioneerden, NOOM, SOMNL en de KBO-bonden Noord-Holland, Zuid-Holland en Gelderland. Samen behartigen wij de belangen van alle senioren in Nederland.